

LUNDAGENEALOGEN

MEDLEMSBLAD FÖR
LUNDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 2 2018

Innehåll

Styrelsen m.m.

Ordförandens spalt

Inneliggande handlingar vid Lunds rådhusrätt

Konstförvanten från Hällestad

Riksarkivet firar sitt 400-årsjubileum

Axplock av nya böcker

i Stadsbibliotekets Lundasamling

Inte bara namn och årtal

Vem var då denna Hedda Andersson?

Höstens program i Lsf år 2018

Bilagor (endast till medlemmar)

Medlemslista

Våra medlemsarrangemang i Lunds släktforskarförning
sker i samarbete med Sensus Studieförbund.

sensus
STUDIEFÖRBUND

Lunds Släktforskarförening LSF

Org.nr: 802420-3997

E-post: info@lundsslaktforskarforening.se

Hemsida www.lundsslaktforskarforening.se

c/o Lars-Åke Sellberg, Husmansvägen 10, 227 38 Lund

Ansvarig utgivare för "Lundagenealogen": Ordförande Claes Westrup

Medlemsavgiften är 160 kr/år och sätts in på pg. 498 47 45-2.

makar/samboende betalar 210: - kr tillsammans!

samt 200: - för enskild medlem bosatt utomlands.

Styrelse:

Ordförande: Claes Westrup

e-post: claes@westrup.se

Vice ordförande: Rolf Carlsson

e-post: rolf@litorinadalen.se

Sekreterare: Bengt Schultz

e-post: bengt.schultz@telia.com

Kassör: Lars-Åke Sellberg

e-post: la.sellberg@gmail.com

Styrelsemedlemmar:

Eva von Rosen

e-post: ev_rosen@hotmail.com

Anders Lindberg

e-post: aelindberg2004@yahoo.se

Per-Arne Nilsson

e-post: perarne.ni@telia.com

Revisorer: Stig Aronsson, 040-12 97 25 (sammankallande),

Göran Blanck 046-13 46 66, Rolf Nilsson som revisorssuppleant.

Valberedning: Kerstin Olsson (sammankallande) Bo Kristensson och

Ingemar Åkesson

Föreningen, som hade 154 st. medlemmar vid utgången av år 2017, är ansluten till Skånes Släktforskarförbund och Sveriges Släktforskarförbund.

Ordförandens spalt

Som nybliven ordförande i Lunds Släktforskarförening är det lämpligt att jag börjar med en kort presentation av mig själv.



Jag är inte infödd Lundensare utan är uppvuxen på Lidingö och kom hit som student 1967. Jag gifte mig med en Kristianstadtös, Brita Bergström, och vi blev som så många andra kvar i Lund. Under min yrkesverksamma tid jobbade jag i IT-sektorn med utveckling av medicinska informationssystem. Efter pensioneringen har jag läst ett antal olika distanskurser inom ämnesområdet historia vid flera olika universitet i landet. Det är en fantastisk förmån att denna typ av utbildning är öppen även för pensionärer.

Som kanske antyds i bilden ovan, så är mina fritidsintressen knutna till naturen, speciellt Blekinge skärgård och båtar. Vi vandrar också en hel del och ägnar oss även åt fågelskådning.

Mitt intresse för släktforskning har jag kanske ärvt av min far, som redan i slutet av 1980-talet började undersöka möjligheterna till datorstöd för sin släktforskning. Han blev dock trogen de manuella systemet, medan jag gick med i föreningen DIS 1999. Det är först de senaste decennierna som jag blivit mer aktiv inom släktforskningen och gick med i Lunds Släktforskarförening. Jag blev invald i styrelsen 2017 och har från februari i år axlat posten som ordförande.

Sedan nyåret har jag som många andra börjat intressera mig för DNA-analys inom släktforskningen, jag fick härom veckan en ”matchningslista” på drygt 1100 individer, med vilka jag delar DNA i större eller mindre grad.

Min och styrelsens förhoppning är att LSF på olika sätt skall ta en aktiv del inom DNA-forskningen i Landområdet. Ett första steg i den riktningen var det extrainsatta medlemsmötet om DNA i april.

Idag när de flesta Lundabor får stå ut med de besvär som grävningarna för spårvägen ställer till med i stora delar av Lund, vill jag påminna om att Spårvagnstanken på intet sätt är ett nytt påfund i stan. Redan 1905 lämnade min farfars bror konsul Wilhelm Westrup in en motion till Lunds stadsfullmäktige om anläggande av en elektrisk spårväg i stan. Förslaget bestod av tre linjer, en från Allhelgonakyrkan till Hospitalsgården, en från Centralstationen till Lunds östra hållplats vid Dalbyvägen och den tredje från Östra kyrkogården längs Östra Vallgatan till Allhelgonakyrkan. Motionen bordlades av fullmäktige, som dock samma år beslutade om uppförande av ett elektricitetsverk.

OBS! Ovanstående skall inte tolkas som ett inlägg i spårvagnsdebatten, utan visar mer att jag har anor i Lund, även om min farfar flyttade från stan 1888 för att bli lärare på Hallands Lantbruksskola i Klef. Claes Westrup

Inneliggande handlingar vid Lunds rådhusrätt

Guno Haskå

I samband med behandlingen av olika mål vid domstolarna inlämnades många dokument. Dessa, s.k. inneliggande handlingar, förvaras normalt inte i arkiven tillsammans med protokollen utan i särskilda kartonger. Dessa handlingar kunde vara av mycket skiftande slag: stämningar, vittnesberättelser, syneprotokoll, räkningar, efterlysningar, brev etc. De kan ibland ge mera upplysningar om ett mål än vad som ryms i rättegångsprotokollen men tyvärr framgår det inte alltid i protokollen att det finns några sådana handlingar. De kan dessutom vara svårlästa om de är skrivna på dåligt papper och av en ovan skrivare. Om man ägnar några timmar att gå igenom en kartong med inneliggande handlingar kan man förvänta sig en intressant läsning med många oväntade upplysningar. För att få en mera fullständig redogörelse får man sedan leta upp målet där ärendet behandlades.

Jag har gått igenom Inneliggande handlingar (Fla: 41) för Lunds rådhusrätt och Magistrat. Dessa finns på Landsarkivet men är också filmade av Arkiv Digital. Här följer några exempel från 1731.

Överst på handlingen finns alltid en notering som visar när ärendet presenterades vid Lunds rådstuga. Några av exemplen visar kontakterna mellan staden Lund och Akademiska Staten (universitet). Listan över de erlagda avgifterna vid "Christi Himmelfärds marknad" visar att det fanns åtminstone 55 "ståndspersoner" denna dag. Av dessa var tio "Boråsare" dvs. resande personer som sålde allehanda manufakturvaror – en företeelse som nära 200 år senare fortfarande existerar på torgen i Lund!

Inköp av brandredskap och syn på skorstenar

Exhib på Lunds rådstugu d 1 Martij 1731.

Ädell och Högachtad, samt WahlWijse och Lagfarne Herrar, Borgmästare och Råd,

H^e Borgmästare Melander har för^l efterhöst gifwit *Collegium Academicum* tillkiänna, huru den Lofl. *Magistraten* låtit sig angelägit vara, att för the af Stadsens Skårstennar nu några åhr *incasserade* penningar, åtskillige nödige Brandredskap inkiöpa, och anmodat *Collegium* att *deputera* några, som dessa Brandredskap å *Collegii* wägnar kunde besiktiga. *Collegium* har straxt därefter begiärtdt, det wille H^e Borgmästaren *Melander* beramma [bestämma] en wiss dag där till, Men weet icke hwad som warit orsaken till, att Thetta ährendet hijt tills kommit at studsa. Till den Lofl. *Magistraten* är förthenskull nu *Collegii Academii* tjänstl. begiäran det wille Lofl. *Magistraten* utsättia en wiss dag, då dessa Brandredskapen kunde besiktigas, och sådant *Collegio* förständiga. Så ock att then för några åhr sedan begynte, men nu någon tijd aflagde Skårstenarnes Granskning, såsom en mycken angelägen Saak för Bägge *Jurisdictionerne*, måtte på lika sätt som tillförenne, fortsatt blifwa.

Förblifwer för öfrigit städse

Den Lofl. *Magistratens*

tienstskyldige tienare

Dawid Nehrman

Acad. Carol. h.t. Rector

Lund den 26^{te}

Februari, 1731

*Exhib på Lunds rådstugu d 20 Martij 1731.
Besw. d 3 april 1731*

Ädell och Högachtad, samt Wise och Wähllagfarne H^{tt}, Borgmästare och Råd,

Collegium Academicum har utaf H^t *Professorens Mollers* ingifne Förteckning uppå de Brandt-Redskap som nu befinnes wara inkiöpte, intagit den Lofl. *Magistratens* Berömmel^e Sorgfälligheet uti ett så angelägit ährende. Beträffande Domb-Kyrkio Sprutans bestyrande wid påkommande Olykkelige tillfällen, dem Gud Nådeligen afwände! Så åtager sig fuller *Academiska Staten* att där till bijdraga så mycket tillsig står, och så wijda Manskäpet kan wara tillsträckeligit, allenast Lofl. *Magistraten* då drager den goda försorg, att *Academiska Staten* med nödigt Manskäp af Staden, om så behöfwes, må blifwa understödd.

Det är öfvermåttan wäl, att den lofl. *Magistraten* utsedt behörige Tillsyningsmän med Brandmästare och handwärfkare till Brandsynens förrättande. *Collegium Academicum* skall och för sin dehl ej underlåta att förordna, till samma ährendes bestyrande, Wederbörande af *Academiska Staten*. Men tykker likwäl nödigt wara att SkärstensSootningen, så wida den kan Behöfwes, föruth går. Sedan kan *Collegium Academicum* den Lofl. *Magistraten* komma öfwerens, angående en wiss Termins berammande till Brandtsynen.

Detta har *Collegium Academicum* till Lofl. *Magistraten* till tjänstligt Swar bordt lämna, städse förblifwandes

Den högtärade Lofl. *Magistratens*
tienstskyldige tienare

Lund den 18^{de}
Martii, 1731

Dawid Nehrman
Acad. Carol. h.t. Rector

Uppmaning att reparera vägar och milstenar inför konungens resa till Tyskland

Exhib på Lunds rådstugu d 24 april 1731.

Ehreborne wijse och wälförståndige H^t Borgmästare och Råd.

Det förlüdes at Hans Kongl Majjt wår aller nådigste Konung ärnar med första anträda des resa till sine arfweländer uti Tyskland. I anseende här till och emedan Hans Kongl. Majjt i så måtto lærer komma at passera härigenom Länhet, Ty wille Lofl. *Magistraten* med all flijt låta på det alldra bästa sättet uplaga och *reparera* Landsvägarne som Staden kunna tillhöriga wara, samt granneligen efterse huruledes mijlestenarne på de ställen där de finnas utsatta äro noga i akt tagandes att de på det Jörligaste sättet blifwa nedsatte.

Jag är

Lofl. *Magistratens*
Tienstwillige

Uti Högwälborne H^t *Barons Generallieutenantens* Lands Höfdingens
och öfwer *Commendantens* från waro.

Jacob Riddersven

Malmö d 15
April 1731

Tillkännagivande att verksamheten vid Ramlösa brunn öppnar för säsongen

Exhib på Lunds rådstugu d 5 maj 1731.

Allmän Kundgiörelse!

Såsom *Provincial Doctoren* öfwer Skåne *Petter Lundman* tillkiänna gifwer at *Brunnscuren* wid *Hellsingborg* och *Ramlösa by* tager sin begynnelse först uti *Junij Månad*, och därjämte anhåller, at sådant allment måtte *publicerad* blifwa, dem till rättelse som tänker at betiäna sig af samma hälsobrun; altså blifwer det wederbörande här med kundgiort, såsom och at *Doctoren Lundman* försäkrar hwar och en, som sin hållsas *restitution* därwid söka ärna, skola af honom i bästa måttan blifwa underrättade om Brunnens rätta bruuk och nyttjande, och hwad som elljäst till deras hälsa tjänligt wara kan, och de som äro så *Constituerade*, at han finner brunnen dem intet tienlig wara, skola af honom ifrån samma *Cur* blifwa afrådde och med andra goda råd och medell alt som deras *passion* kan wara till troligen tillhanda gås. Malmö d 30 april 1731.

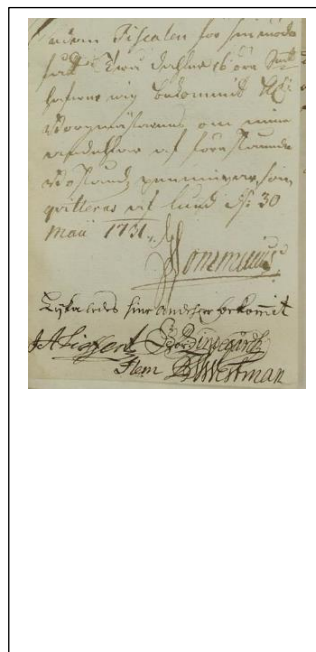
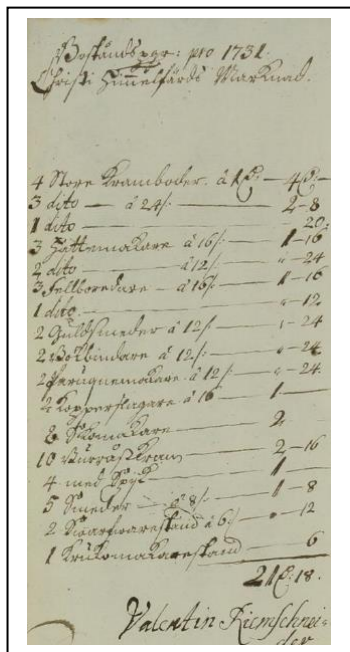
Uti Högwälb: Hr *Barons Gen: Lieutn. Landshöfd. Och ÖfwerCommendts.* Frånwaro
Jacob Riddersven

Avgifter för marknadstånd

Boståndspgr [-pengar]: pro 1731
Christi Himmelfärds Marknad.

4 stora Krambodar à 1 dr	4	-
3 dito à 24 /:	2	8
1 dito		20
3 Hattemakare à 16 /:	1	16
2 dito à 12 /:		24
3 fellbordare à 16 /:	1	16
1 dito		12
2 Guldsmeder à 12 /:		24
2 Bokbindare à 12 /:		24
2 Peruqmakare à 16 /:	1	-
2 Kopparslagare à 16 /:	1	-
8 Skomakare	2	-
10 Burråskram	2	16
4 med Spijk	1	-
5 Smeder à 8 /:	1	8
2 Swarfwarestånd à 6 /:		12
1 Krukomakarestånd		6
	21	18

Valentin Riemschneider



Sedan Fiscalen för sin möda fått Twå dahler 6 öra Smt hafwer mig bekommit Hr Borgmästarens om mine andehlar af förestånde Boståndspenningar, som qwitteras af Lund d. 30 Maii 1731.

Sommelius[?]

Lijkaledes sine andehlar bekommit
Liffert, Lindegårdh, Westman.

Vådelden i Henrik Bezelius hus

Exhib på Lunds rådstuguni Lund d 3 Julj 1731.

Ädell och Högachtad, samt Wähllagarne Herrar, Borgmästare och Rådth,

Till tjänsteligit Swar uppå Lofl. *Magistratens* Skrifwelse under d 26 Junii nästledne, länder att då *Collegium Academicum* d 23 i samma månad tänkt företaga sig en behörig undersökning angående orsaken och upphofwet till den olyckeliga Wådelden, som Söndagen föruth här i Staden timmade, och det i anledning af en underrättelse man haft, att Elden uti H^e Professorens *Hindr. Bezeli* hus första warit synter, samt till then ändan wehlat låta förekalla Samtel utj berörde gård *Logerande Studenter*, har *Collegium Academicum* måst förnimma att *Studenten D^{nus} Eberhardt*, som äfwenwähl thär *logerar*, och nu berättas genom ett wårdslost skått skolat hafwa åstadkommit denna Branden, woro dagen föruth om Morgonen hemrester. Förthenskull har *Collegium Academicum* ännu icke wijdare där wid kunnat lägga handen, om att bemälte Student, genom Bref till dess Fader Hr *Capitain Leutenant Eberhardt* på *Engelfoffta*, som afgick med posten förleden fredsdag d.25 Junii, är antydat, att till d 9^{de} uti innewarande Månad wid thet öfwer thetta ährendet anställande förhör sig uti *Consistorio* infinna. Den lofl. *Magistraten* lærer tå jämbwål wara omtänkt att någon på Borgerskapetz wägnar, hwilken genom Branden lijdit skada, här wid kan behörigen wara tillstädes, förblifwer för öfrigit med särdeles tillgifwenhet Ståde

Högtährade lofl. *Magistratens* hörsamme tiennare

Lund den 2^{dra}
Julii, 1731

Dawid Nehrman
Acad. Carol. h.t. Rector

Konstförvanten från Hällestad

Ryttmästarsonen Svante Cronsjö (stavat oftast som Cronsieo och särskilt i USA Cronsice) ägnade sig en stor del av sitt liv åt boktryckarkonsten och förlagsverksamhet. Efter läroår i Sverige for han till Amerika för att verka i den bransch han ansåg sig behärska. Det gick väl så och så.

Han bildade familj, påstås ha deltagit i inbördeskriget och slutade vid 64 års ålder sina dagar i S:t Paul, Minnesota.

Svante Ulric föddes 23 oktober 1817 på nr 3 Hällestad. Föräldrar: löjtnanten, sedermera ryttmästaren vid Skånska Husarregementet Hans Ludvig Cronsieo och Charlotta Sofia Krook. Hans Ludvig Cronsieo var född 1788-12-17 i Malmö S:t Petri och dog 1828-09-20 i Hällestad.

Charlotta Sofia Krook var född i Ystad 1788 och dog 1849 i Malmö S:t Petri. Hon hade gift sig med löjtnant Cronsieo 1815.

Åter till Hällestad: Familjen återfinnes 1819 i mars på nr 13, ett kornettsboställe, där far i huset dör 1828. Det finns en bouppteckning efter honom. Skuldsidan är ingen munter läsning. Efter första sammanräkningen tillkom ytterligare skulder. Det blev några få riksdaler minus när allt summerats. ”Något arvskifte äger ej rum”.

Sterbhuset bestod förutom av änkan av denna barnaskara:

Thomas Daniel f. 1815,

Svante Ulric f. 1817,

Frans Julius Alexander f. 1819,

Maria Juliana Wilhelmina f. 1820,

Lovisa Charlotta f. 1821

Ernst Mattias f. 1823

Georg f. 1827

Vad som hände Svante Ulrics syskon kan man läsa om i Svensk Släkt-kalender 1887, i synnerhet när det rör sig om yrken, giften och dödsår. ArkivDigital har scannat nämnda kalender. Man kan även få veta mer om släktens ursprung. Äldste kände stamfadern, Torbjörn Cronsieo, var handlanden i Landskrona. Barn och barnbarn blev oftast ”män i staten”, och beträffande kvinnliga ättlingar tycks de mestadels ha gift sig ståndsmässigt.

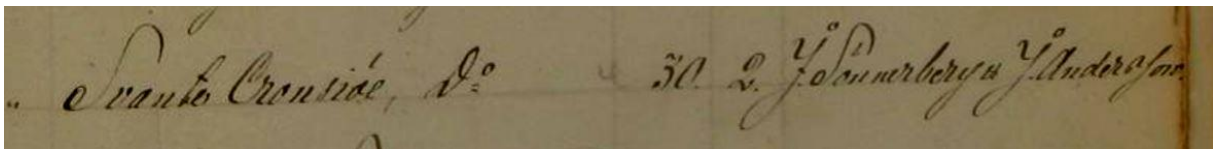
1831 flyttar Svante till Ystad, 1839 kommer han till Linköping, arbetar som konstförvant, kommer 1843 till Jönköping, där han är anställd som faktor vid Sandvallska tryckeriet till 6 okt. 1847.

Inflyttade till domkyrkoförsamlingen i Göteborg 28 okt. 1847; grundade tillsammans med bokhandlaren N. J. Gumpert ett tryckeri i Göteborg under firma N. J. Gumpert & C:o; beviljades burskap å minuthandel 30 nov. 1849; erhöll utgivningsbevis 30 maj 1850 å Göteborgs nya handels- och sjöfartstidning, vilken utgavs 4 juni 1850—2 jan. 1851 och 7 apr.—30 apr. 1851, samt 10 apr. 1851 å Skarpskytten, vilken utkom med fyra nummer 23 apr.—7 juni 1851.

Apropå Göteborg och Gumperts: ”Univ.bokhandlaren i Lund, Christian Wilhelm Kühl Gleerup hade planer på att öppna butik i Göteborg. Han var då 30 år och född i Ålborg. G. övertog 1830 Anders Peter Tranaeus’ bokhandel i Göteborg. Gleerup behövdes i sin huvudaffär i Lund.

Han rekvirerade till Göteborg förutom Julius F. Möller från Köpenhamn även N.J. Gumpert f. 1805 i Köpenhamn. Gumpert tog över efter Möllers död 1833. Gleerupska Bokhandeln i Göteborg fick ej längre behålla det namnet, utan det blev N.J. Gumperts Bok- och Musikhandel efter en del år. Man kombinerade papper, musik, konst och böcker. Gumpert blev även bokförläggare och boktryckare. 1847 lierade sig Gumpert med konstförvanten Svante Cronsieo och startade samma höst ett boktryckeri i hörnet Fredsgatan/Drottninggatan”. (Citat ur ”Från Sillgatan till Gumperts hörn”, 150 års bokhandelshistoria av Claes Krantz. Göteborg, Gumpert, 1958).

Cronsieo utflyttade till Amerika hösten 1851 eller 1852; besökte Göteborg sommaren 1853; uppsade burskapet 20 maj 1853;



Borgerskapsliggare Göteborg, 1849; Göteborgs Rådhusrätt och Magistrat före år 1900 (O) Dia:1 (1673-1849) Bild 225 / sid 439 (AID: v70296.b225.s439, NAD: SE/GLA/12098)

Svante Cronsieo noterad 23 november 1849, personerna i höger marginal är de så kallade cautionerna (garanterna).

erhöll pass till Tyskland 1 aug. 1853; återvände till Amerika 1853; bosatt i Chicago till sommaren 1856; flyttade till Galva, Illinois. Blev redaktör för och senare tillika ägare av ”Den svenske republikanen i Norra Amerika”, utgiven i Galva 4 juli 1856—24 dec. 1857; överflyttade tidningen till Chicago, där den utgavs till 1 juli 1858; arbetade även som liv- och brandförsäkringsagent; var redaktör för ”Svenska monitoren” i S:t Paul, Minnesota, 19 dec. 1871—26 juni 1872 samt för ”Svenska nybyggaren” i samma stad 12 sept. 1872—2 jan 1873. Biografi (från SBL 1887):

”Om C: s liv före utvandringen till Amerika finnas endast några magra data. Då han redan vid ett par och tjugå år är anställd i tryckeri som konstförvant, kan han knappast ha fått någon mera omfattande boklig bildning. Han prövade lyckan på flera, håll, slutligen som delägare i Gumpertska tryckeriet i Göteborg. Han gjorde ett försök med en egen tidning, ”Skarpskytten”, men denna självdog efter fyra nummer.

I Amerika uppehöll han sig i Chicago. Om hans verksamhet under denna tid känner man blott, att han 1855 i Göteborg utgav en vägledning för emigranter. Den lilla boken innehåller goda råd och i det hela riktiga upplysningar. Ej utan intresse äro dess uttalanden om de typer av personer, som hade bästa utsikten att slå sig fram i det nya landet. C. erbjöd sig även att bispringa emigranter i Chicago. Men många synes ej ha begagnat sig vare sig av hans bok eller av hans tjänster. Såsom tidningsutgivare ådagalade C. ej någon förmåga, vilken kunde göra honom berättigad till en plats i främsta ledet bland de svensk-amerikanska journalisterna.

Men han har ett visst krav på uppmärksamhet därför, att han utgav den fjärde politiska svenska tidningen i Förenta staterna och alltigenom framträdde som talesman för det mera liberala elementet bland sina landsmän. C. hade ett stridbart lynne, som lätt lockade honom in i polemiker och ofta föranledde tvister med hans egna principaler. Det var honom omöjligt att stanna länge på en plats. Därtill kom, att hans penna saknade förmågan att vinna och binda en större läsekrets”.

Cronsio var gift sedan 1857 med en svenska, Elsie eller Elise, f. Lindholm, (f. cirka 1837) och hade med henne barnen:

George Washington f. 1858, gift med Amelia Ise.

Theodor f. 1859

Hilma f. 1862, gift Farrington.

Lilly f. 1864

Rosalie f. 1866, d. 1946, g. Quitsow.

Källor:

Kyrkböcker Hällestad (M), Malmö S:t Petri.

Svante U Cronsioe (Cronsioe), <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/15690>, Svenskt biografiskt lexikon (art av G. M. Stephenson.), hämtad 2018-05-01.

”Från Sillgatan till Gumperts hörn”, 150 års bokhandelshistoria av Claes Krantz. Göteborg, Gumpert, 1958.

Örnberg, Sv. släkt:kalender för år 1887 (1886). — Se i övrigt: nekrolog i Minnesota stats tidning 1 dec. 1881, samt om släkten Cronsioe: Tungbeckska saml, KB; L. M. V." Örnberg, Svensk släkt-kalender för år 1887.

Amerikanska folkräkningar, vigselnotiser etc. via Ancestry.com

Bo Nordenfors



Riksarkivet firade sitt 400-årsjubileum den 19 april i år och är en av Sveriges äldsta myndigheter. Grundades år 1618 med hjälp av rikskanslern Axel Oxenstierna. Från början förvarades arkivmaterialet i kungliga slottet tills man fick ett eget hus på Riddarholmen i Stockholm. I modern tid finns Riksarkivet i Marieberg på Kungsholmen och blev nyligen renoverat. Här blev naturligtvis också den största satsningen på jubileumsfirandet med 200 inbjudna gäster däribland Kung Carl XVI Gustaf, kronprinsessan Viktoria och kulturministern Alice Bah Kuhnke, specialkomponerad musik och mycket annat.

Under åren 1899-1935 skapades i Sverige sju landsarkiv, som år 2010 förenades med Riksarkivet till en myndighet och kunde därför den här dagen anordna egna jubileumsfirande på lokal nivå.

Landsarkivet i Lund med säte på Arkivcentrum Syd hade lagt upp ett heldagsprogram där all personal såväl aktiva som pensionerade var inbjudna. Representanter från ACS:s övriga arkivinstitutioner fanns på plats liksom Skånes släktforskarförbund. Glädjande var att även gruppen, som kallar sig för "Jourhavande släktforskare" syntes i folkviolet.

När landsarkivarie Göran Kristiansson hälsat välkommen bjöds vi på föredrag av Göran Larsson, tidigare anställd på Landsarkivet, numera trogen Malmö. Han berättade glatt och livfullt om "Riksarkivet genom 400 år". Direkt därefter redogjorde Maria Wallin för "100 händelser ur arkiven".

Före lunch blev det mingel med något mousserande i glaset samt visning av arkivlokalerna och jubileumsutställningen. Efter lunch kunde vi följa firandet med kungligt inslag från Stockholm via webbsändning i hörsalen. En glad och lättsam jubileumsdag på Landsarkivet i Lund.

Landsarkivarie Göran Kristiansson hälsar välkommen medan föredragshållaren Göran Larsson väntar på sin tur.



”Jourhavande släktforskare”
och medlemmar i
Lunds släktforskarförening

Fr.v. Rolf Nilsson, Ingemar Åkesson, Kerstin Olsson och Bo Nordenfors.
(Ingrid Elmerson dök upp lite senare och Berit Aronsson befann sig på annan ort.)



Tre glada herrar i baren

Vid tangentbordet: Kerstin Olsson
Foto: Kerstin Olsson och Bo Nordenfors

Axplock av nya böcker i Stadsbibliotekets Lundasamling



Byggnadsfirma Gustaf F. Olsson Lund 1925–1969.

Boken är en katalog över Byggnadsfirman Gustaf F. Olssons verksamhet från början till slutet. Innehållet bygger på en sammanställning av arkivmaterial, litteraturstudier och intervjuer. Arbetet har syftet att synliggöra två generationers livsverk inom Lunds stadsgräns. Den yngre generationen Olssöner har varit drivkraften i detta arbete, i en tid, då man insett vikten av att söka sina rötter.

Författare är Lars-Göran Olsson, som också är medlem i vår förening, LSF.

Hypoteket Lunds hemligaste hus.

Mitt under första världskriget fick den välkände arkitekten Isak Gustaf Clason uppdraget att rita Skånska hypoteksföreningens bankpalats på Kyrkogatan 13 i Lund. Det nya, pampiga huset stod klart år 1918 och innanför väggarna fattade adelsmännen beslut om vilka skånska godsägare som skulle beviljas lån.

Många gäster känner till att kungaparet och andra celebriteter vistats och bott här. Men få vet att styrelsemedlemmarna hade egna sovrum i huset, ofta inredda med möbler från deras respektive slott för att de skulle känna sig hemma. Här bodde de under sammankomsterna som alltid avslutades med en smokingmiddag för speciellt inbjudna.

Följ med in på Hypoteket och lär känna historien, celebriteterna, recepten och allt som Lunds hemligaste hus erbjuder.

Författare Katarina Harrison Lindberg, Sanna Jarlskog.

350 näsor under 350 år.

Ges ut av Akademiska föreningens Nasotek med anledning av Lunds universitets 350-årsjubileum.

En lundensisk litteraturhistoria Lunds universitet som litterärt kraftfält.

Redaktörer är Katarina Bernhardsson, Göran Bexell, Daniel Möller och Johan Stenström.

De döda ringer aldrig, Ledde och hans värld.

”Varför är inte tavlorna signerade?” säger den främmande damen i anklagande ton. Hon låter som om det var fråga om ett polisförhör. Han möter hennes stränga blick. I nästa sekund mörknar hans uppsyn. Adamsäpplet på hans hals guppar upp och ner när han sväljer kraftigt. Med hårt sammanpressade läppar bemödar han sig om att tiga. Han har ingen lust att bli upprörd. Speciellt inte idag då han hade vaknat på ett så strålande humör.

Det är tidigt 1940-tal. Ledde bestämmer sig för två saker. Han skall bilda en fotbollsförening, sluta på bokbinderiet och bli gatumålare. Ledde är uppvuxen i Lund. I Nöden, som är stans fattigaste kvarter. Oddsens är inte så goda men Ledde är en överlevare. Snart är han känd som en av stadens bohemer. Mannen som gör vad som faller honom in. I Nöden bor det en samling udda personer. Valenta, Vita Negern och Mystiske Madsen är några. I en parallellberättelse får vi följa Tysklands ockupation av Danmark och vad som händer den unge SS-officeren Friedrich Rüttel som kommenderats till Bornholm.

De döda ringer aldrig är trots mörka moln på himlen en ljus och humoristisk roman om en man som gick sina egna vägar och som nöjde sig med ”den lilla världen”.

Författare är Curt Andersson, som är uppvuxen i Lund och författare till ett tjugotal böcker.

Kraftstorg, Lunds mittpunkt och baksida under 500 år.

Kraftstorg är en liten öppen gata mellan Kiliansgatan och Domkyrkans absid, belägen strax intill universitetets Lundagård. Platsen ger numera intrycket av att vara katedralens baksida men en gång var det staden Lunds och hela det danska rikets andliga mittpunkt.

I motsats till torget intar Domkyrkan fortfarande en central roll som Lunds främsta symbol och sevärdhet. Kryptan, med jätten Finn och van Dürens brunn, är dess äldsta rum, och högkoret, med altarskåpet och korstolarna, är dess mest centrala. Endast en mur skiljer dem från Kraftstorg.

Platsens historia från senmedeltiden till idag beskrivs av författaren Andreas Manhag, antikvarie vid Lunds universitetets historiska museum med Domkyrkomuseum.

Alla tiders Torna Hällestad.

Författare Kerstin Vikner, Sven Hellerström och Kaj Wirenbook.

Besöket på Stadsbibliotekets Lundasamling gjordes av Kerstin Olsson en varm sommardag.

Inte bara namn och årtal

Då och då håller jag kurser i släktforskning hos ett av våra studieförbund. Det är inte bara roligt, det är lärorikt också.

Så vad svarar man kursdeltagaren som undrar ”jag heter ju Berglin, men varifrån kommer namnet”? – ”Ja, det visar sig nog snart”, menade jag. Och det hela ledde till klockarfamiljer ej långt från Lund, nämligen i Lackalänga-Stävie pastorat. Farfars farfar till min kursdeltagare var Jöns Berglin f. 1796 i Lund, med far Bengt Jönsson och mor Elsa Larsdotter. 1831 lämnar Jöns sitt arbete som stallfogde vid Svenstorps gods, Igelösa sn. Klockarexamen lär han ha tagit mellan varven, den anges ha avlagts 1830. Han gifter sig med klockardottern Anna Lindeblad (Lindeblad) f. 1808 i Lackalänga.

Hennes far är Jöns Assarsson Lindeblad, klockare, (1769 – 1817) och mor är Margareta Linneblad f. 1778, i sin tur dotter till klockaren Carl Linneblad (1741 – 1799). Även **hans** far var klockare!

Jöns Berglin f. 1796 dör 1881 i Lackalänga, hustrun sex år senare.

En Lindeblad som gjort en del avtryck i 1800-talets Skåne, speciellt litterärt, var Assar Lindeblad f. 1800 i Lackalänga, sväger till Jöns Berglin.



Assar L. blev student 1818 i Lund, prästvigdes 1823, blev fil.mag. 1829, docent i estetik 1831, vikarierade som professor i ämnet ett par år, var kyrkoherde i Öved från 1838 fram till sin död tio år senare. Assar skrev en del psalmer och poem, men även diktsamlingen ”*Månskensqvellarna*” och ”Sång i anledning av jubelfesten 1830”

Originally an 1840s lithography,
reprinted in Ewert Wrangel
*En lundaskald och en skämtdikt
om flickorna* (Lund 1922). Public domain.

Så här skrives i Wikipedia: ”Lindeblad beundrade Tegnér och influerades mycket av honom i sin egen diktning. Lindeblad hade i religiöst hänseende tidigt tagit intryck av Henrik Schartau, till vars stränga riktning han slöt sig. Han var för övrigt allt annat än kritiskt lagd. Livet och naturen såg han genom romantikens synglas och idéinnehållet i hans dikter är i särskilt betydande”idare: ”Liljeblads andliga värtalighet presenteras i de postuma verken ”*Högmessopredikningar*”(1849; 2:a upplagan 1855) samt ”*Tillfällighetspredikningar och andliga tal*”(1850). Han utgav även ”*Henrik Schartaus lefnad och lära* (1837; 2:a upplagan 1864; översatt till tyska 1843). Lindeblads”*Samlade vittra skrifter, I*” med levnadsteckning, utgavs 1851 av Peter Wieselgren.

Ur "Sång i ett lusthus"

Hvad våren dock är vitter
och full af nya sagoljud!
I hvarje träd ett qvitter,
på hvarje knopp en kärleks-gud.
Hur skönt dock allt förklarar,
vid lärkors ömma drill,
att sång och kärlek varar
så länge Gud är till.

Min kursdeltagare fick mycket att smälta och en bra omgång "kött på benen". Dessutom kunde han småningom ägna sig åt sin mors anor, där det visade sig finnas ett antal skånska präster. Alltså fanns mer att läsa utöver namn och årtal även på mors sida.

Bo Nordenfors

En databas, som kan studeras vid ACS: "Klockare, organister och skolmästare i Lunds Stift", utarbetad av Berit Aronsson.

Där fick jag även litteraturhänvisningar: Asping: Matrikel öfver Lunds stift jämte Klockare-lägenheter 1842, s. 6.

P. Paulsson: Kyrkans och skolans lägre tjänstemän i Lunds Stift, 1860 s. 16.

Övriga källor: Kyrkböcker främst från Lackalänga sn.

http://www.gamlalund.se/arsbocker/gamla_lund_1922.pdf

Ännu fler unika Lundabilder digitaliseras

Tisdagen den 24 april i år kunde man i Sydsvenskan läsa om Hagbloms bildsamling.

Hagblom-foto startade 1917 av Alfred Hagblom på Stora Tomegatan 5, där han även bodde. Företaget flyttade snart till Bredgatan 11, där även döttrarna Lilian och Alfrida var verksamma som fotografer. Alfreds sonson Kurt tog senare över firman. Fotofirman var den äldsta i Sverige, som drivits av samma släkt. Från 1930-talet till 1992 levererade Hagblom-foto pressbilder till bland annat Arbetet och Sydsvenskan.

2012 donerades företagets hela negativsamling till Universitetsbiblioteket, ca 1,2 miljoner bilder. Ungefär nio tusen bilder har tidigare scannats och gjorts tillgängliga för allmänheten i bibliotekets gamla databas. Nu skall fotografierna föras över i den nya databasen "Alvin", där bilderna gratis kan laddas ner i hög upplösning och fritt användas.

Alla negativerna finns bevarade, men det är bara de inscannade bilderna med information som blir sökbara på nätet. Tillsammans med Per Bagges tidigare inscannade bilder från tidigt 1900-tal, har Lundaforskare en unik samling att hämta bilder ur, för att göra sina berättelser mer levande.

Sökning sker via Universitetsbibliotekets hemsida.

Fritt ur artikeln: Berit Aronsson

I maj 2016 beslutade kommunstyrelsen att gymnasieskolorna i Lund ska utökas med en gymnasieskola som skall få namnet Hedda Anderssongymnasiet. Den nya gymnasieskolan skall börja byggas år 2020 och stå färdig år 2022, uppföras på tomten för Svaneskolan och ha minst 2 000 elever.

Utbildningsnämnden har nu beslutat att starta skolan redan höstterminen 2018 och kommer att erbjuda ekonomiprogram och teknikprogram

Hedda Anderssongymnasiet kommer att lokaliseras i nuvarande Svaneskolans lokaler i avvaktan på att första etappen av de nya skolbyggnaderna står klara. Nuvarande Svaneskolan ska fortsatt ha en grundskola för skolår 7–9 och ha upp till 400 elever, men kommer att flytta till Parkskolan. I september 2017 bestämdes att skolan ska heta Hedda Anderssongymnasiet efter Skånes första kvinnliga student och Sveriges andra kvinnliga läkare.

Vem var då denna Hedda Andersson?



Hedda Andersson

Hedda Andersson härstammade i rakt nedstigande led från sju kloka gummor och benbrottsexperten: Elna Persdotter (1675-1725), Sissa Mårtensdotter (1700-1764), Elna Hansdotter (1734-1814), hennes mormorsmor Marna Nilsdotter (1782-1859), mormor Elna Hansson (1814-1891) och mor Johanna Maria Andersson (1835-1907) hade alla varit verksamma som sådana. För läkare var egentligen inget som vanligt folk gick till. När det gällde brutna ben, sår och blod var det fältskären eller läkekvinman man vände sig till.

Om dessa Heddans anmödrar kan ni läsa mer om i ”Lundagenealogen nr 1 2016.

Biografi Hedda

Född 24 april 1861 i Malmö.

Dotter till: Jöns Andersson (1838-1866) och Johanna Maria Andersson (1835-1907)

I detta äktenskap föddes fyra döttrar och en son. Men det var endast Hedda som överlevde till vuxen ålder. De första levnadsåren bodde familjen i en liten lägenhet inte långt ifrån mormor Elna som hade en liten praktik i hörnan av Norre- och Gröne gatorna. Samt att hon runt 1850 lät uppföra ett större hus med bostad, mottagning samt lägenheter till uthyrning i hörnet av Altonagatan och stora Nygatan. Hennes fader Jöns avled i hjärnhinneinflammation år 1866 endast 28 år gammal. 1868 flyttade Heddans mor Johanna med barn hem till mormor Elna.

Här hjälpte Mor Johanna och senare även Hedda till.

Men under 1800-talet började det växa fram en modernare läkarkår. Det ställdes krav på formell utbildning för att ta hand om sjuka och ”Lundakvinnans” verksamhet blev plötsligt olaglig, betecknad som kvacksalveri.

Heddans mormor Elna även kallad ”Lundakvinnan” delgavs 1856 en stämning att olagligt ha botat sjuka, alltså kvacksalveri. Detta förföljde henne hela livet och därför kom tanken att hennes barnbarn Hedda inte skulle råka ut för samma sak. Kvinnor tilläts studera år 1870 och man var ense om att Hedda skulle få utbildas till läkare om hon ville och då slippa riskera åtal för kvacksalveri.

Hedda hade bott med sin mor och sina tre syskon hos mormodern sedan hennes far avlidit. De hade genom skicklighet och hårt arbete lyckats få ihop så mycket pengar att de kunde betala en lång utbildning. Hedda hade läst till studenten som privatist. Hennes familj hade velat hålla hennes studier hemliga, för att slippa lyssna på alla som ville avråda från att låta deras flicka studera.

Hon studerade på Maria Wetterbergs och sedan Maria Stenkulas skola i Malmö, fick privatundervisning av lärarna vid Högre allmänna läroverket i Malmö och avlade 1880 studentexamen som privatist vid samma läroverk. Samma år blev hon den andra kvinnliga studenten vid Lunds universitet (ofta omnämns hon som den allra första, men i praktiken hade redan Hildegard Björck varit student i Lund en kort period tidigare samma år). Fram till 1882 var hon ensam kvinnlig elev, men hon ska ha blivit väl bemött av de övriga studenterna.

Det spelades inga fanfarer för den första flickan som tog studenten i Skåne. När pojkarna – de som godkänts – sprang ut på Högre allmänna läroverkets framsida fick Hedda gå ut bakvägen. Studentmössan hade hon under armen och inte heller fortsättningsvis gick hon omkring med den på huvudet.

Hedda blev medicine kandidat 1887.

Från år 1888 och tre terminer framåt studerade och praktiserade Hedda vid Karolinska Institutet, där hon lärde känna och blev vän med Karolina Widerström, Sveriges första kvinnliga läkare. Nu gjorde Hedda några uppehåll i studierna. Tyvärr betydde detta att Heddas mormor Elna Hansson, som avled året innan, aldrig hann uppleva hennes stora dag när hon 1892 blev medicine licentiat. Detta betydde att Hedda Andersson blev den andra kvinnliga läkaren i Sverige men den första i Skåne.

Hon var verksam i Ronneby 1892–95, i Malmö 1893–95, i Stockholm 1895–1917 och i Rottne i Växjö 1917–25. Hon vistades i studiesyfte 1892 och 1895 vid Köpenhamns kliniker samt 1893 i Tyskland, där hon särskilt studerade kvinnosjukdomar hos Max Sängner i Leipzig.



Hedda Andersson öppnade sedan praktik för barn- och kvinnosjukdomar i Malmö, engagerade sig i Föreningen för sjukvård i fattiga hem, och hade ett antal kommunala uppdrag. Hon bosatte sig sedan i Stockholm, där hon var läkarrevisor vid Stockholms sjukhem och medlem i Fredrika Bremer-förbundet

Hon kom att som läkare verka i 32 år. Hedda flyttade slutligen till Karl XI:s gata i Lund där hon levde i 25 år som pensionerad fröken med stort umgänge med ungdoms vänner samt vänner från hennes aktiva år. Lunds kommun har tidigare hedrat Hedda Anderssons minne med en namnskylt på huset.

Nedtecknat av Eva von Rosen

Källor: Lundagenealogen nr 1 2016

”Hedda Andersson Gymnasieskola” på Google

”Hedda Andersson” på Google

Viktig

information från Lundagenealogens redaktion

Vår fleråriga medarbetare i redaktionen, Berit Aronsson, har bestämt sig för att lämna uppdraget inför hösten. Ett stort tack till Berit för hennes engagemang i redaktionen och till alla hennes fina bidrag i vårt medlemsblad, Lundagenealogen.

Nu efterlyser vi nya medarbetare till redaktionen! Vi träffas ungefär 4 ggr/år för att diskutera och komma med uppslag till vad vi skall ha för material i vårt medlemsblad. Som bekant sker ett utskick inför vårterminen och ett inför höstterminen. En aktiv förening behöver ett medlemsblad och då är det också viktigt med en aktiv redaktion. Tycker Du att det skulle vara roligt och/eller intressant att arbeta med föreningsarbete på detta sätt så hör av dig till Eva von Rosen e-post: ev_rosen@hotmail.com eller Kerstin Olsson tel. 046-211 31 02

Vi som för närvarande arbetar med Lundagenealogen i redaktionen är:

Claes Westrup (ansvarig utgivare)
Eva von Rosen (sammankallande)
Bo Nordenfors
Kerstin Olsson

PROGRAM HÖSTEN 2018.

Måndagen den 10 september kl. 19.00

”Ovanligare källor till nytta och glädje för släkt- och hembygdskare”

Föreläsare: Rolf Johansson

Lokal: Träffpunkt Laurentiigatan 18 (till vänster in på gården).

Lördagen den 13 oktober på ACS

Skånes Hembygdsförbunds bokmässa mellan klockan 10.00 – 15.00

Lunds släktforskarförening ansvarar för kaffeförsäljning

Måndagen den 22 oktober kl. 19.00.

Informationsmöte om DNA med möjlighet att ställa frågor utifrån egna träfflistor.

Med bl.a. Magnus Hellblom

Lokal: Träffpunkt Laurentiigatan 18 (till vänster in på gården).

Lördagen den 10 november kl. 10.00 – 15.00. Arkivens dag.

Årets tema är ”Fest och glädje”

Öppet hus på Arkivcentrum Syd med bl.a. föredrag och utställningar.

Lunds Släktforskarförening ansvarar för kaffeförsäljningen. Vi kommer även att ha försäljning av föreningens CD-skivor m.m. Mer information om föredragen skickar vi ut ned Nyhetsbrev.

Måndagen den 3 december kl. 19.00

”Skånska dialekter förr och nu”.

Föreläsare Mathias Strandberg ifrån Institutet för språk och folkminnen.

Julkaffe.

Lokal: Träffpunkt Laurentiigatan 18 (till vänster in på gården).

På **Arkivcentrum Syd, Porfyrvägen 20, Lund**, håller vår expedition, tillsammans med SkSF, öppet torsdagar mellan kl. 09.00 – 12.00. Här kan du besöka SkSF:s referensbibliotek, köpa böcker och CD-skivor. Hjälp i din släktforskning kan du få av våra medlemmar, som tjänstgör som *jourhavande släktforskare*, helgfria fm mån-fre. 9.00–12.00.

Välkomna